

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра теорії та практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова

**ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОЗНАЧЕНЬ
У ОПОВІДАННЯХ ХОРХЕ ЛУЇСА БОРХЕСА ТА ЇХ ВІДТВОРЕННЯ
В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ**

Кваліфікаційна робота
освітнього ступеня «бакалавр»
студентки 4 курсу бакалаврату
освітньої програми «*Переклад з
іспанської та англійської мов*»,
спеціальність – *035 Філологія*
Дар'я Андріївна КОНОВЕРСЬКА

Науковий керівник:
к. філол. н., доц. Ольга КАЛУСТОВА
Рецензент:
к. філол. н., доц. Наталія ГОМОН

«Допущено до захисту»
на засіданні кафедри
*теорії та практики перекладу
романських мов імені Миколи Зерова*
Протокол № 9/1 від «21» червня 2024 року

завідувач кафедри (підпис)
д.філол.н., проф. Ірина СМУЦІНСЬКА

КИЇВ
2024

Анотація.

Ключові слова: Художній переклад, означення, трансформації, іспанська, українська

В роботі розглядаються види означень у творі Хорхе Луїса Борхеса «Алеф» та їх відтворення в українському перекладі. Послідовно розглядаються означення, виражені артиклями, займенниками, прикметниками, підрядними реченнями, прикладками, дієприкметниковим зворотом, їхнє функціонування у творі і засоби, які вживає перекладач для їх відтворення.

ANNOTATION.

Key words: Translation, definition, transformation, Spanish, Ukrainian

The article considers the types of definitions in the work of Jorge Luis Borges "Alef" and their reproduction in the Ukrainian translation. Successively considered definitions expressed by articles, pronouns, adjectives, contract sentences, stocks involved in trafficking, their functioning in the work and the means that the translator uses to reproduce them.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Розділ 1: Теоретичні засади перекладу означень в іспанському та українському перекладі	
1.1 Проблематика перекладу означень у перекладознавстві	6
1.2 Види означень в іспанській та українській мовах	10
1.3 Види означень в оповіданні «Алеф»	16
Висновки до 1 розділу	19
Розділ 2: Трансформації означень в творі «Алеф» в перекладі В.Й. Шовкуна	
2.1. Лексичні особливості та граматичні трансформації в оповіданні «Алеф» та його українському перекладі	21
2.2. Аналіз порівняння оригіналу та українського перекладу твору «Алеф» ..	50
Висновки до 2 розділу	52
Загальні висновки.....	54
Список використаних джерелю.....	55
Додаток.....	58
Резюме.....	69

ВСТУП

Актуальність обраної теми зумовлена високою інформативною вагою означень в художніх творах взагалі і в їхньому значенні для створення ідейно-образної структури.

Об'єкт дослідження — різні види означень у творі «Алеф» та його українському перекладі.

Предмет — засоби відтворення означень у перекладі.

Мета дослідження

Метою роботи є визначити засоби відтворення означень в українському перекладі твору «Алеф». Для досягнення зазначеної мети передбачається виконання таких завдань:

1. Визначити теоретичні основи перекладу означень на українську мову.
2. Проаналізувати функціонування означень в творі «Алеф».
3. Провести порівняльний аналіз перекладу з оригіналу під кутом зору відтворення означень.

Структура роботи

Робота складається зі вступу, двох розділів з висновками до кожного, загальних висновків, списку використаної літератури, додатку. В першому розділі розглядаються теоретичні основи відтворення означень в перекладі художнього твору, види означень у творі «Алеф». В другому розділі досліджується засоби відтворення означень в перекладі твору.

Емпіричний корпус дослідження складають 155 фрагментів з оригіналу твору Х.Л.Борхеса «Алеф» і відповідна кількість фрагментів з його перекладу, виконаного В.Й.Шовкуном.

Методи дослідження:

В даній дипломній роботі ми виділяємо такі методи дослідження, як: синтез, аналіз, гіпотеза, експеримент, спостереження, порівняння, узагальнення, описовий метод, метод суцільної вибірки.

Розділ 1: Теоретичні засади перекладу означень в іспанському та українському перекладі

1.1 Проблематика перекладу означень у перекладознавстві

Проблеми перекладу означень між іспанською та українською мовами виникають через їхню складність та різноманітність. Не завжди можна точно передати переклад означень з однієї мови на іншу. Проте це не означає, що переклад неможливий. Важливо враховувати спільність логіки мислення та наявність загальних семантичних правил. Дослідники, які займаються проблемою неперекладності, розглядають її з різних точок зору, враховуючи труднощі перекладу. Більшість підтримує позицію шотландського лінгвіста Д. Кетфорда, який розмежовує лінгвістичну та культурну неперекладність. Лінгвістична неперекладність виникає через неможливість знайти еквівалент в мові перекладу через формальні відмінності у двох мовах. Культурна неперекладність, зі свого боку, пов'язана з відсутністю певних понять та явищ у цільовій культурі.

“В.І.Карабан послідовно описує граматичні труднощі перекладу англійської наукової та технічної літератури на українську мову. Він розглядає їх, зосередившись на членах речення: підмет, присудок, додаток, обставина, означення, тощо. Переклад означень науковець описує, виходячи з виду означення, а саме, (артикуль, прикметник, іменник,” [10, 171-182] “дієприкметниковий зворот, конструкцію дієприкметник/прикметник + інфінітив, займенник, прикінцева прикладка, а також підрядні означальні речення)” [10, 194-203]. Такий підхід видається актуальним і для іспансько-українського перекладу.

“Автор наголошує на неминучості перекладацьких деформацій, які виникають через необхідність передати комунікативне значення оригінального тексту всупереч асиметрії мовних і культурних систем. Ці деформації, які можуть бути прагматичними, семантичними та синтаксичними, часто обумовлені стилістичними особливостями оригіналу і потребують свідомого втручання

перекладача. Наприклад, при перекладі творів Фіцджеральда, де перекладач Пінчевський змушений був вилучати, додавати, замінювати або компенсувати елементи тексту, щоб зберегти загальний зміст і стиль твору. Це включає такі випадки, як гра слів або культурні реалії, які важко передати засобами іншої мови без втрати значення або стилістичного ефекту.” [9, с. 27-30]

“Карабан та Ребенко наводять приклади з “Повернення до Вавилону”, де перекладач, замінюючи гру слів “Come and dine. Sure your cousins won’t mine. See you so sel’om. Or solemn” на “Ходім обідати. Твої родичі не образяться. Адже ми з тобою сто років не бачилися. Згадаємо давнину. Чи пак дивину”, зберігає комунікативний ефект, хоч і змінює оригінальну форму. Подібні трансформації є свідомими і неминучими, бо сприяють кращому сприйняттю тексту читачем, хоча й можуть деформувати вихідний контекст.” [9, с. 27-30]

“Загальна думка автора Фокіна Сергія Борисовича полягає в тому, що значні відмінності у частотності та структурі підрядних означальних речень між іспанською та українською мовами значно впливають на перекладацькі рішення. Ці відмінності вимагають численних трансформацій у перекладах, щоб адекватно передати зміст і стиль оригіналу. Внаслідок цього підрядні означальні речення в перекладі можуть замінюватися самостійними реченнями, сурядними реченнями, підрядними обставинними реченнями, присудками, дієприкметниковими зворотами або імплікаціями. Такі трансформації дозволяють зберегти атрибутивні відношення та забезпечити адекватність перекладу, враховуючи специфіку обох мов.

Фокін Сергій Борисович також відзначає, що підрядні означальні речення займають найвищий щабель в ієрархії синтаксичних засобів вираження атрибутивності та мають низку додаткових значень, що ускладнює процес перекладу. Крім того, іспанська мова частіше використовує інформативно надмірні підрядні означальні речення, тоді як в українській мові більш поширені дієприкметникові звороти. Це також спричиняє необхідність стилістичної компенсації в перекладах.

Важливою особливістю є те, що підрядні означальні речення легко вступають у трансформаційні відношення з іншими представниками функціонально-семантичного поля атрибутивності, що дозволяє перекладачам гнучко підходити до вибору засобів для збереження смислової цілісності тексту. Таким чином, розбіжності у частотності вживання підрядних означальних речень між іспанською та українською мовами є суттєвим чинником, який вимагає ретельного підходу до перекладу, щоб забезпечити адекватність і збереження стилістичних особливостей оригіналу.” [14, с. 36-38]

“Гетьман і Орлова досліджують різні синтаксичні функції словосполучення “*con + іменник*” в іспанській мові, відзначаючи, що воно може виступати як означення або обставина. Вони підкреслюють, що конструкція “*continuar con + іменник*” є синонімом герундіальної конструкції “*continuar + герундій*”.” [3, с. 6, с. 10-12]; [4, 5, 6]

“Автори звертають увагу на схильність іспанської мови до використання підрядних речень і дієслівних форм, тоді як українська мова віддає перевагу іменниковим формам, що може призводити до втрати часової віднесеності. Наприклад, при перекладі речення “*aroyar a que toda la gente pueda acceder a la información*” як “забезпечити усім людям доступ до інформації”, дієслово “*aroyar*” замінюється на “забезпечити”, а підрядне речення – на віддієслівний іменник “доступ”.” [3, с. 6, с. 10-12]; [4, 5, 6]

“Гетьман і Орлова також аналізують трансформацію означень під час перекладу. У реченні “*información que quiera en el idioma que prefiera*” підрядні означальні речення перетворюються на прикметник “потрібна” та неозначений займенник “будь-який”. У перекладі “*sustancia altamente adictiva*” як “речовина, яка викликає високий ступінь залежності” узгоджене означення змінюється на неузгоджене.” [3, с. 6, с. 10-12]; [4, 5, 6]

“Також, у реченні “aplicación efectiva y sin más demora”, переклад як “ефективне та невідкладне застосування” демонструє зміну типу другого означення з неузгодженого на узгоджене через зевгму, тобто неоднорідність означень. Приклад “regenerarse de la fatiga mental que supone el trabajo” і його переклад “відпочити від розумової напруги, спричиненої роботою” показує граматичну трансформацію підрядного речення в дієприкметник.” [3, с. 6, с. 10-12]; [4, 5, 6]

“Шиянова І.М. та Калустова О.М. у спільній роботі звертають увагу на те, що неузгоджене означення може бути виражене іменником, який сам має залежні від нього слова, утворюючи розгорнуте словосполучення. Наприклад, у фразі “los restos de un imperio tan fácil de conseguir” (рештки такої легкодосяжної імперії), це означення складається з декількох слів, пов’язаних між собою.” [15, Курс_урок_4, с. 3]

“Вони підкреслюють важливість врахування ієрархії словосполучень при перекладі таких конструкцій. Це означає, що потрібно правильно передавати відносини між словами, зберігаючи структуру і зміст оригіналу. Вони вказують, що без дотримання цієї ієрархії переклад може втратити точність і адекватність, що особливо важливо при роботі з розгорнутими словосполученнями, які виконують функцію атрибута”. [15, Курс_урок_4, с. 3]

А тепер розглянемо приклади інших науковців, які песимістично ставляться до перекладацьких труднощів означень, тому дотримуються концепції повної неперекладності. Наприклад, італійський поет Данте Аліг’єрі вважав, що тексти, пов’язані з ритмом, не можуть бути повністю передані через переклад. Відомий німецький лінгвіст Вільгельм фон Гумбольдт наголошував на складнощах перекладу, пов’язаних із різницею між культурою та мовою оригіналу та перекладу.

Згідно з концепцією “універсалізму”, у кожній мові існує загальне, універсальне, що робить переклад можливим. Однак гіпотеза невизначеності перекладу

означень, представлена У. Квайном, стверджує, що будь-який переклад є принципово невизначеним через існування синонімічних варіацій та різницю у сприйнятті мови.

Підходи до розгляду проблеми перекладу також розходяться у визначенні синонімів та їхньої ролі у процесі перекладу. Ж. Мунен, наприклад, акцентує увагу на розбіжностях у використанні синонімів, що може ускладнити процес перекладу.

Особливо важливо враховувати, що різноманітність означень може варіюватися від загальнолюдських до специфічно національних. Чим більше текст містить загальнолюдських аспектів, тим більш перекладним він є, адже переклад ґрунтується на загальнолюдських концепціях, що присутні у національних культурах. Проте відсутність повної тотожності між мовами не виключає можливості ефективного перекладу, адже головна мета перекладу полягає в передачі комунікативних функцій оригіналу.

1.2 Види означень в іспанській та українській мовах

“Означення — це дефініція, окреслення якостей, характеристик чи меж чого-небудь. Так сприймали цей термін на початку минулого століття фахівці Інституту української наукової мови: “на означення наукових понять”. У 1930 році А. Вовк уживав це слово саме в такому значенні: “означення назви чинності”. Саме так його сприймає і Ю. Шевельов: “конструкція на означення підстави”. Це відповідає також його тлумаченню “Словником української мови” як “твердження, що роз’яснює, якого розуміння надають тій чи іншій назві або виразові”. Цей термін має семантичний зв’язок із лексемою ознака: означення поняття дається на основі та з використанням його ознак”. [7, 107-108]

У іспанській та українській мовах існує різноманітність означень, які розширюють значення іменників у реченнях та допомагають уточнити їхнє значення. Кожен вид означення може розміщуватися перед чи після іменника, вказувати на характеристики,

кількість або обмеження. Вивчення різних видів означення допомагає краще розуміти структуру речень і використовувати мову для виразного висловлення думок. Розглянемо види означень в кожній з цих мов.

Види означень в іспанській мові

Означення як модифікуючі доповнення

“Модифікуючі доповнення (означення) не займають самостійного синтаксичного місця в реченні, а входять до складу іменної групи. Їх розміщення підкоряється правилам утворення словосполучення, а не речення. У іспанській іменниковій фразі позиція модифікатора часто не збігається з її позицією в українській/російській мові, що може спричинити труднощі при перекладі текстів.” [12, с. 89-92]

Види модифікуючих доповнень

“Модифікуючі доповнення поділяються на узгоджені та неузгоджені:

- Узгоджені модифікатори можуть бути розміщені як перед змінним словом, так і після нього.
- Неузгоджені модифікатори завжди слідуєть за змінним словом.

Приклади узгоджених модифікаторів:

- Сосновий ліс стає густішим.
- Через тиждень мій троянський кінь перейшов до ворога.

“Особливості розміщення модифікаторів в іспанській мові

1. Присвійні займенники завжди стоять перед змінним словом. Повні форми (мій, твій, його) зазвичай розташовуються після зміненого слова.

Приклади:

- Дивись, Даніеліне, сину, це твої простирадла.
 - Цей син мій грубий!
2. Прикметники поділяються на уточнювальні та відносні:
- Відносні прикметники завжди розміщуються після зміненого слова.
 - Уточнювальні прикметники можуть бути як перед, так і після зміненого

слова, залежно від конкретного значення.

Приклади:

- Чиста тверда кава.
- Вони залишили позаду брудне, дощове небо.

3. Прикметники національності завжди стоять після зміненого слова, на відміну від української/російської мов.

Приклад:

- Іспанський, російський письменник.

4. Прикметники, що означають кольори, також зазвичай стоять після зміненого слова.

Приклади:

- Чорні очі.
- Біле плаття.” [12, с. 89-92]

Уточнювальні прикметники

“Уточнювальні прикметники можуть вказувати на певні якості іменника. Вони можуть бути розміщені як перед, так і після зміненого слова. При використанні перед зміненим словом, прикметники часто набувають метафоричного значення.

Приклади:

- Безплідна земля з каменю.
- Чисте, блакитне небо, що горить серпневим сонцем.

Види уточнювальних прикметників

Уточнювальні прикметники поділяються на кілька типів залежно від їхньої функції та місця розташування щодо іменника:

1. Прямі уточнювальні прикметники

- Використовуються з прямим значенням, називаючи і виділяючи конкретні якості іменника.

- Завжди слідує за зміненим словом.

Приклади:

- Краєвид там був безлюдний.
- Мандрівник випадково наступає на молоду, дуже вродливу циганку.

2. Метафоричні уточнювальні прикметники

- Використовуються з метафоричним значенням, вказуючи на якості, притаманні іменнику в непрямому значенні.

- Можуть стояти як перед, так і після іменника.

Приклади:

- Він наступив на суху, курну рівнину.
- На чистому, блакитному небі не було жодної хмаринки.” [12, с. 89-92]

Приклади розміщення модифікуючих доповнень в реченнях

“Ось кілька прикладів використання модифікуючих доповнень в іспанських та українських/російських реченнях:

1. Присвійні займенники:

- Іспанська: “Su coche está aquí.” (Його автомобіль тут.)
- Українська: “Автомобіль його тут.”

2. Прикметники, що означають національність:

- Іспанська: “Es un escritor español.” (Він іспанський письменник.)
- Українська: “Він іспанський письменник.”

3. Прикметники, що означають кольори:

- Іспанська: “Tiene ojos negros.” (Він має чорні очі.)
- Українська: “У нього чорні очі.”

4. Прямі уточнювальні прикметники:

- Іспанська: “La llanura seca y polvorienta.” (Суха і курна рівнина.)
- Українська: “Суха і курна рівнина.” ” [12, с. 89-92]

Види означень в українській мові

За місцем у реченні

Прямі означення розташовані перед означуваним словом і нерозривно пов'язані з ним.

- Приклад: Смачне яблуко (смачне — означення до яблуко).
- Приклад: Довга дорога (довга — означення до дорога).

Непрямі означення ставляться після означуваного слова.

- Приклад: Дорога, довга і звивиста, вела до лісу (довга і звивиста — означення до дорога).
- Приклад: Будинок, старий і занедбаний, стояв на пагорбі (старий і занедбаний — означення до будинок).

За роллю у реченні

Означення-прикметники вказують на якість або стан.

- Приклад: Солодкий мед (солодкий — прикметник, означення до мед).
- Приклад: Синє небо (синє — прикметник, означення до небо).

Означення-числівники вказують на кількість або порядок.

- Приклад: П'ять яблук (п'ять — числівник, означення до яблук).
- Приклад: Другий урок (другий — числівник, означення до урок).

Означення-займенники можуть замінити або вказувати на означуване слово. До них належать особові (мій, твій), вказівні (цей, той), питальні (який?), відносні (який), неозначені (деякий) та інші займенники.

- Приклад: Ця книга (ця — вказівний займенник, означення до книга).
- Приклад: Твій дім (твій — особовий займенник, означення до дім).

Присвійні означення вказують на належність означуваного слова певній особі або групі осіб.

- Приклад: Її сумка (її — присвійний займенник, означення до сумка).
- Приклад: Наш проект (наш — присвійний займенник, означення до проект).

Означення з відносними займенниками включають відносні займенники, які вказують на відношення або зв'язок означуваного слова з іншими частинами речення.

- Приклад: Людина, яку я знаю, прийшла на зустріч (яку — відносний займенник, означення до людина).
- Приклад: Місто, де я народився, дуже красиве (де — відносний займенник, означення до місто).

За типом інформації

Обмежувальні означення визначають конкретну частину множини означуваних слів.

- Приклад: Тільки нові студенти можуть взяти участь у конкурсі (нові — означення, що обмежує групу студентів до тих, які є новими).
- Приклад: Старі будинки треба реставрувати (старі — означення, що обмежує групу будинків до тих, які є старими).

Необмежувальні означення надають додаткову інформацію, не обмежуючи ідентичність слова.

- Приклад: Мій автомобіль, зелений, стоїть на парковці (зелений — означення, що додає інформацію про колір автомобіля).
- Приклад: Її котик, пухнастий і білий, завжди спить на кріслі (пухнастий і білий — означення, що додає інформацію про котика).

1.3 Види означень в оповіданні «Алеф»

“Твір “Алеф” відомого аргентинського письменника та філософа Луїса Борхеса вважається одним із найвизначніших у світовій літературі. Автор насичує твір різними видами означень та створює унікальну атмосферу загадковості та містичності. У цьому дослідженні розглянемо їх послідовно у творі “Алеф”.

Одним із основних видів означень у “Алеф” є використання артиклів. Артикли “el”, “la”, “los”, “las” в іспанській мові вказують на рід та число об’єкта. У творі “Алеф” вони часто використовуються для підкреслення важливості та унікальності описуваних об’єктів. Наприклад, зустрічаємо “el árabe” (араб) та “la casa” (будинок), де артикли “el” та “la” надають конкретності та реалізму.

Також в творі помітно використання займенників для вказівки на об’єкти чи особи. Зокрема, “este”, “ese”, “aquel” (цей, той, той відтуди) відтворюють віддаленість чи близькість до об’єкта. Наприклад, “este lugar” (це місце), “esa persona” (та людина) – Таким чином, займенники додають тексту відтінки емоцій та відношень між персонажами.

Прикметники у творі “Алеф” використовуються для опису об’єктів та явищ, надаючи їм характеристики. Наприклад, “interminable” (безкінечний), “misterioso” (таємничий) - прикметники додають загадковості та таємничості об’єктам.” [10, с. 171-203]

“Означення може також виражатися підрядною означальним реченням, адже такі речення вживаються у тексті для додаткової інформації щодо об’єкта або іншого елемента головного речення. Там вживаються безліч термінів (іменників), прикметників, займенників та інших частин речення. Саме опис та пояснення і є тими самими означеннями, які виражені цією частиною мовою. Приведемо приклади: Він висунув шухляду письмового столу, дістав звідти грубий стіс паперу зі штампом «бібліотеки Хуана Крісостомо Лафінура» — *Abrió un cajón del escritorio, sacó un alto legajo de hojas de block estampadas con el membrete de la Biblioteca Juan Crisóstomo Lafinur; estoy seguro de que ese producto considerable, pero limitado, es menos que la vasta empresa congénere de Carlos Argentino.*

Прикладки також грають велику роль в передаванні інформації через означення. Вони конкретизують та доповнюють іменники. Тим самим читач краще розуміє контекст речень в творі. При перекладі означень з іспанської мови на українську та навпаки перекладач обирає еквіваленти, щоб передати прикладку з однієї мови на іншу, зберігаючи зміст оригінального тексту. Наприклад: Розкішні коси — *la violenta cabellera*; Опуклі пустелі біля екватора — *convexos desiertos ecuatoriales*; Ті самі кам’яні плити — *las mismas baldosas*.

Дієприслівникові та дієприкметникові звороти грають важливу роль в перекладі, бо вони передають інформацію про дію або стан об’єкта чи суб’єкта. У перекладі потрібно уважно вибирати вирази та конструкції, які точно передадуть ці характеристики, забезпечуючи адекватність та збереження сенсу оригінального тексту. Розглянемо приклади на основі твору «Алеф»: Він вважав, що його новий твір має починатися з яскравою передмови, такої собі посвяти в рицарі, підписаної людиною, що має високий авторитет і володіє гострим пером. — *Admitió que en la portada de la nueva obra convenía el prólogo vistoso, el espaldarazo firmado por el plumífero de garra, de fuste*; Він попросив їх керуватись хибним принципом словесно вишуканості: там, де раніше було в нього «синій», тепер красувалися «блакитний», «ясно-блакитний», «небесно-блакитний» — *Las había corregido según un depravado principio de ostentación verbal: donde antes escribió*

azulado, ahora abundaba en azulino, azulenco y hasta azulillo; Ілюзія, спричинена тими карколомними незвичайними сценами — una ilusión producida por los vertiginosos espectáculos.” [10, с. 171-203]

“Конструкція з дієприкметником або дієприслівником, за якою слідує інфінітив, використовується для вираження одночасності або послідовності дій. Приклади можуть використовуватися такі, як: Книжки, сторінки яких я зрештою став розрізувати — libros cuyas páginas, finalmente, aprendí a cortar; Щоб уникнути невдачі, яка була б непрощеною в цьому випадку, я мушу особливо наголосити на 2 незаперечних перевагах поеми: на її формальній досконалості та науковій строгості, «позаяк у цьому розкішному саду тропів, фігур та поетичної витонченості немає жодної деталі, що не відповідала б вимогам суворо виваженої істини» — Para evitar el más imperdonable de los fracasos, yo tenía que hacerme portavoz de dos méritos inconcusos: “la profesión formal y el rigor científico, “porque ese dilatado jardín de tropos, de figuras, de galanuras, no tolera un solo detalle que no confirme la severa verdad”.

Крім того, означення створюють атмосферу місця та подій, допомагаючи читачеві відчутти їхню насиченість. Описи, такі як “la calle Garay, el mirador del sótano que se abre...” (вулиця Гарая, вид з підвального вікна, що відкривається...), передають реальність місць та подій. Означення не лише описують, а й створюють психологію персонажів, атмосферу та символіку важливих моментів.” [10, с. 171-203]

Луїс Борхес вміло використовує різні види означень для створення унікального світу твору “Алеф”. Артиклі, займенники та прикметники допомагають створити враження реальності, водночас відтісняючи читача у світ містики та таємниць. Артиклі та займенники допомагають уявити конкретність та присутність, приховуючи справжній сенс історії. Прикметники ж додають загадковості та таємничості, роблячи об’єкти оповідання майже недосяжними.

Висновок до розділу 1:

Розглянувши різні види означень в іспанській мові та їх використання в оповіданні «Алеф» Луїса Борхеса, можна зрозуміти їхнє значення для змістовності та виразності тексту. Аналіз цих граматичних аспектів демонструє, як ретельний вибір і застосування артиклів, займенників, прикметників, підрядних речень, прикладок, дієприслівникових та дієприкметникових зворотів впливають на точність передачі думок, емоцій та загальної атмосфери твору.

В оповіданні «Алеф» Борхес віртуозно використовує артиклі, щоб позначити рід і число об'єктів. Артиклі “el”, “la”, “los”, “las” не лише уточнюють об'єкти, але й надають їм певної значущості. Наприклад, артикль “el” у виразі “el árabe” або “la” у “la casa” підкреслюють унікальність та важливість цих об'єктів.

Займенники, такі як “este”, “ese”, “aquel”, створюють відчуття близькості або віддаленості об'єктів, що додає тексту емоційної глибини. Наприклад, “este lugar” (це місце) вказує на близькість, тоді як “esa persona” (та людина) підкреслює віддаленість або відчуженість.

Прикметники, наприклад, “interminable” (безкінечний) і “misterioso” (таємничий), надають об'єктам характеристик, які додають тексту таємничості та загадковості. Вони описують властивості об'єктів і явищ, надаючи їм конкретних ознак.

Підрядні означальні речення вносять додаткову інформацію про об'єкти або елементи головного речення. Ці речення часто містять іменники, прикметники та займенники, що забезпечує детальне пояснення. Наприклад, речення “Abrió un cajón del escritorio, sacó un alto legajo de hojas de block estampadas con el membrete de la Biblioteca Juan Crisóstomo Lafinur” надає детальний опис дій та предметів.

Прикладки конкретизують і доповнюють іменники, допомагаючи читачеві краще зрозуміти контекст. Перекладачі повинні уважно обирати відповідні еквіваленти, щоб передати ці нюанси з однієї мови на іншу. Наприклад, “la violenta cabellera” (розкішні коси) або “convexos desiertos ecuatoriales” (опуклі пустелі біля екватора) допомагають передати атмосферу і деталізацію.

Дієприслівникові та дієприкметникові звороти важливі для передачі дій та станів об’єктів або суб’єктів. Вони забезпечують адекватність і точність у передачі сенсу оригінального тексту. Наприклад, конструкція “Admitió que en la portada de la nueva obra convenía el prólogo vistoso, el espaldarazo firmado por el plumífero de garra, de fuste” передає детальний опис дій та характеристик.

Крім того, означення відіграють вирішальну роль у створенні атмосфери місця та подій. Описи, як “la calle Garay, el mirador del sótano que se abre” (вулиця Гарая, вид з підвального вікна, що відкривається), допомагають читачеві відчутти реалістичність і насиченість описуваних місць і подій. Вони не лише описують, а й створюють психологію персонажів, атмосферу та символіку важливих моментів.

Отже, Луїс Борхес використовує різні види означень для створення унікального світу в оповіданні «Алеф». Артиклі, займенники та прикметники допомагають сформуванню відчуття реальності, водночас ведучи читача у світ містики та таємниць. Артиклі та займенники дозволяють уявити конкретність та присутність об’єктів, приховуючи справжній сенс історії, а прикметники додають загадковості, роблячи об’єкти оповідання майже недосяжними. Підсумовуючи цей розділ, можу сказати, що означення відіграють важливу роль у мовній структурі та наративі, уточнюючи й конкретизуючи інформацію, створюючи атмосферу та визначаючи емоційний тон. Означення в оповіданні «Алеф» не тільки описують об’єкти, але й занурюють читача у світ містики та таємниць, роблячи цей твір Луїса Борхеса одним із найвидатніших у світовій літературі.

Розділ 2: Трансформації означень в творі «Алеф» в перекладі В.Й. Шовкуна

2.1. Лексичні особливості та граматичні трансформації в оповіданні «Алеф» та його українському перекладі

«La candente mañana de febrero — Того спекотного лютого ранку» [1, с. 1-18], [17]

Особливості: Іспанський: Використано “candente”, що можна перекласти як “палючий” або “гарячий”, щоб підкреслити інтенсивність ранку.

Український: Перекладено більш лірично, з фокусом на атмосферу спеки.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “спекотного” та “лютого” виражені прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “candente” та “de febrero” виражені прикметником та словосполученням.

«Noté que las carteleras de fierro habían renovado no sé qué aviso de cigarrillos rubios — я помітив що на великих залізних щитах на площі конституції поновили рекламу якихось золотавих сигарет.» [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський: У цьому реченні використано “no sé qué” для вираження невизначеності або незнання.

Український: Тут додано додатковий коментар для пояснення, що була поновлена реклама, але точного змісту не знають.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “великих залізних” та “золотавих” виражені прикметниками.

- Іспанський оригінал: Означення “de fierro” та “rubios” виражені прийменниковим зворотом та прикметником відповідно.

«El hecho me dolió, pues comprendí que el incesante y vasto universo ya se apartaba de ella y que ese cambio era el primero de una serie infinita — мені стало не по собі бо я зрозумів що невинний і неосяжний всесвіт уже відокремився від неї і що це переміна була тільки 1-ю з нескінченного ряду» [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський: У цьому реченні використано довге речення, яке може бути характерним для прози.

Український: В українському перекладі речення виступає окремим реченням, що може зробити текст більш зрозумілим.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “невинний” та “неосяжний” виражені прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “incesante” і “vasto” виражені прикметниками.

«Моя марна відданість—mi vana devoción» [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський: Використано “vana”, що означає “марна” або “марнославство”.

Український: Перекладено як “марна відданість”.

Граматичні трансформації:

- Українське речення: Означення “марна” виражене прикметником.
- Іспанське речення: Означення “vana” виражене прикметником.

«Su primo hermano, era un acto cortés, irreprochable, tal vez ineludible — Її брата в перших, буде актом чемності бездоганної вихованості і мабуть необхідності.» [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський: Використано “cortés” для підкреслення акту ввічливості.

Український: Використано “актом чемності” для вираження того ж самого.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “чемності”, “бездоганної вихованості”, “необхідності” виражені іменниками з прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “cortés”, “irreprochable”, “ineludible” виражені прикметниками.

«De nuevo aguardaría en el crepúsculo de la abarrotada salita — Знову я чекатиму в сутінках невеличку і заставлено і меблями вітальні.» [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський: Використано “crepúsculo” для створення образу сутінків або зоряного часу.

Український: Перекладено як “сутінки”.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “невеличку” та “заставлено меблями” виражені прикметником та дієприкметниковим зворотом.
- Іспанський оригінал: Означення “abarrotada” виражене прикметником.

«Las circunstancias de sus muchos retratos — Подобиці її численних світлин.» [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський: Використано “circunstancias” для підкреслення деталей чи обставин.

Український: Перекладено як “подобиці”.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “численних” виражене прикметником.
- Іспанський оригінал: Означення “muchos” виражене прикметником.

«Beatriz, sonriendo, la mano en el mentón... — Беатрис анфас, усміхнена, підперла долонею підборіддя...» [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський: Використано “anfás” для опису профілю чи обличчя з боку.

Український: Перекладено як “усміхнена, підперла долонею підборіддя”.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “усміхнена” та “підперла долонею підборіддя” виражене дієприкметником.
- Іспанський оригінал: Означення “sonriendo” виражене дієприкметником.

«Libros cuyas páginas, finalmente, aprendí a cortar — Книжки, сторінки яких я зрештою став розрізувати.» [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський: Використано “aprendí a cortar” для підкреслення процесу навчання.

Український: Перекладено як “сторінки яких я зрештою став розрізувати”.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “сторінки яких я зрештою став розрізувати” виражене підрядним реченням.
- Іспанський оригінал: Означення “cuyas páginas” виражене відносним займенником з іменником.

«Desde entonces, no dejé pasar un treinta de abril sin volver a su casa — І відтоді не було такого 30 квітня, щоб я не відвідав цей дім.» [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський: Речення закінчується крапкою, а нове речення починається.

Український: Використано “;” для поєднання речень.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “щоб я не відвідав цей дім” виражене підрядним реченням.
- Іспанський оригінал: Означення “sin volver a su casa” виражене інфінітивним зворотом.

«Así, en aniversarios melancólicos y vanamente eróticos. — I саме в дні цих сумних роковин, наповнених неясним любовним томлінням.» [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський: Використано “vanamente” для підкреслення марності чи напразності.

Український: Перекладено як “неясним любовним томлінням”.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “сумних”, “наповнених неясним любовним томлінням” виражені прикметником та дієприкметниковим зворотом.
- Іспанський оригінал: Означення “melancólicos” та “vanamente eróticos” виражені прикметниками.

«Beatriz era alta, frágil, muy ligeramente inclinada— Беатрис була висока, тендітна, ледь-ледь сутула» [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський: Використано “frágil” для підкреслення хрупкості.

Український: Перекладено як “тендітна, ледь-ледь сутула”.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “висока”, “тендітна”, “ледь-ледь сутула” виражені прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “alta”, “frágil”, “muy ligeramente inclinada” виражені прикметниками.

“Ina como graciosa torpeza, un principio de éxtasis — Якась граційна незграбність, джерело екстазу.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський: Використано “graciosa torpeza” для парадоксального опису.

Український: Перекладено як “граційна незграбність”.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “траційна” та “джерело” виражені прикметником та іменником.
- Іспанський оригінал: Означення “graciosa” та “principio” виражені прикметником та іменником.

“Rosado considerable, canoso, de rasgos finos. — Чоловік рожевощокій, повний, із сивиною у волоссі і витонченими рисами обличчя.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський оригінал: Використано “rosado” для опису коліру шкіри.

Український переклад: Перекладено як “рожевощокій”.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “рожевощокій”, “повний”, “із сивиною у волоссі”, “витонченими рисами обличчя” виражені прикметниками та дієприкметниковим зворотом.
- Іспанський оригінал: Означення “rosado”, “canoso”, “de rasgos finos” виражені прикметниками та прийменниковим зворотом.

“Ejerce no sé qué cargo subalterno en una biblioteca ilegible de los arrabales del Sur — Він обіймає якусь дрібну посаду нікому невідомі бібліотеці на південній околиці міста.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський: Використано “no sé qué” для підкреслення невизначеності.

Український: Використано “якусь дрібну посаду нікому невідомі” для того ж значення.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “дрібну”, “нікому невідомі”, “на південній околиці” виражені прикметниками та прийменниковим зворотом.
- Іспанський оригінал: Означення “cargo subalterno”, “ilegible”, “de los arrabales del Sur” виражені прикметниками та прийменниковим зворотом.

“Su actividad mental es continua, apasionada, versátil y del todo insignificante — Його розум перебуває в стані безперервного збудження — палкого, балакучого, але абсолютно пустого.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський: Використано декілька слів для підкреслення характеру його розуму.

Український: Перекладено як “палкого, балакучого, але абсолютно пустого”.

Грамматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “безперервного”, “палкого”, “балакучого”, “абсолютно пустого” виражені прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “continua”, “apasionada”, “versátil”, “del todo insignificante” виражені прикметниками.

“Ociosos escrupulos — Безглузді докори сумління.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський: Використано “ociosos” для підкреслення пустоти чи марності.

Український: Перекладено як “безглузді докори”.

Грамматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “безглузді” виражене прикметником.
- Іспанський оригінал: Означення “ociosos” виражене прикметником.

“Grandes y afiladas manos hermosas — Великі й гарні руки з тонкими пальцями.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський: Використано “afiladas” для підкреслення тонкості пальців.

Український: Перекладено як “з тонкими пальцями”.

Грамматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “великі”, “гарні” та “тонкими” виражені прикметниками.

- Іспанський оригінал: Означення “grandes”, “afiladas” та “hermosas” виражені прикметниками.

“Como si dijéramos en la torre albarrana de una ciudad, provisto de teléfonos, de telégrafos, de fonógrafos, de aparatos de radiotelefonía, de cinematógrafos, de linternas mágicas, de glosarios, de horarios, de prontuarios, de boletines... — В цій, так би мовити, сторожовій башті сучасного міста в оточенні телефонів, телеграфів, фонографів, радіотелефонів, кіноапаратів, чарівних ліхтарів, словників, розкладів, довідників, бюлетенів..” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

В оригіналі використано фразу “como si dijéramos” для виразу порівняння або подібності.

Український переклад використовує аналогічну фразу “так би мовити” для передачі тієї ж ідеї, зберігаючи образність речення.

Грамаатичні трансформації:

- Український переклад: Означення “сторожовій”, “сучасного”, “в оточенні телефонів, телеграфів, фонографів, радіотелефонів, кіноапаратів, чарівних ліхтарів, словників, розкладів, довідників, бюлетенів” виражені прикметниками та прийменниковими зворотами.
- Іспанський оригінал: Означення “albarrana”, “de teléfonos, de telégrafos, de fonógrafos, de aparatos de radiotelefonía, de cinematógrafos, de linternas mágicas, de glosarios, de horarios, de prontuarios, de boletines” виражені прикметниками та прийменниковими зворотами.

“Tan ineptas me parecieron esas ideas, tan pomposa y tan vasta su exposición. — Ці його думки здалися мені такими пустими, а їхній виклад - таким пишномовним і багатослівним.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Український переклад зберігає стилістичні особливості оригіналу, відтворюючи “так пишномовним і багатослівним” як “помпоса і васта”.

Оригінал використовує слово “ineptas” для опису “пустими”, що може надати додатковий відтінок.

Грамаіичні трансформації:

- Український переклад: Означення “пустими”, “пишномовним” та “багатослівним” виражені прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “ineptas”, “pomposa” та “vasta” виражені прикметниками.

“Esos conceptos, y otros no menos novedosos. — Усі ці думки, та й інші, не менш новаторські.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Обидва переклади використовують конструкцію “не менш новаторські” для вираження подібності думок.

Оригінальне словосполучення використовує “otros” для підкреслення ідеї “інші”, додаючи додатковий контекст.

Грамаіичні трансформації:

- Український переклад: Означення “новаторські” виражене прикметником.
- Іспанський оригінал: Означення “novedosos” виражене прикметником.

“Un poema en el que trabajaba hacía muchos años, sin réclamé, sin bullanga y ensordecedora, siempre apoyado en esos dos báculos que se llaman el trabajo y la soledad. — Поема, над якою він працює вже багато років, без реклами, без оглушливого гумору, завжди опираючись на дві найістотніші опори, які називаються праця і самотність.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

У іспанському оригіналі використано слово “bullanga” для виразу “оглушливий галас” або “пошум”. Це додає кольору і жвавості опису.

Український переклад передає цю ідею більш прямим способом, використовуючи слово “оглушливого” для опису “гумору”.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “без реклами”, “без оглушливого гумору”, “істотні” виражені прикметниками та прийменниками.
- Іспанський оригінал: Означення “sin réclamé”, “sin bullanga y ensordecedora”, “esos dos báculos” виражені прикметниками та прийменниками.

“Abrió un cajón del escritorio, sacó un alto legajo de hojas de block estampadas con el membrete de la Biblioteca Juan Crisóstomo Lafinur. — Він висунув шухляду письмового столу, дістав звідти грубий стіс паперу зі штампом «бібліотеки Хуана Крісостомо Лафінура.» [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

У іспанському оригіналі використано слово “legajo” для виразу “стіс паперу” або “пучок”. Це вказує на кількість документів чи звітів.

Український переклад передає цю ідею простіше, використовуючи слово “грубий стіс паперу”.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “грубий” та “зі штампом «бібліотеки Хуана Крісостомо Лафінура»” виражені прикметником та прийменниковим зворотом.
- Іспанський оригінал: Означення “alto” та “estampadas con el membrete de la Biblioteca Juan Crisóstomo Lafinur” виражені прикметником та прийменниковим зворотом.

“El cuarto, francamente bilingüe, me asegura el apoyo incondicional de todo espíritu sensible a los desenfadados envites de la facecia. — 4-й рядок, відверто

двомовний, забезпечить мені безумовну підтримку всіх тих, чий дух схильний втішатися веселим блиском жартівливих асоціацій.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

У іспанському оригіналі використано слово “francamente bilingüe” для виразу “відверто двомовний”, що підкреслює білінгвальний характер.

Український переклад передає цю ідею прямо і зрозуміло, без використання специфічних термінів.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “двомовний”, “безумовну”, “веселим”, “жартівливих” виражені прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “bilingüe”, “incondicional”, “sensible a los desenfadados envites de la facecia” виражені прикметниками та прийменниковими зворотами.

“Salvo contadas veces, transmitir esa extravagancia al poeta — Окрім окремих рідкісних випадків, внести цю екстравагантність у свою поему.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Обидва словосполучення передають ідею виключень (salvo contadas veces в іспанському і окрім...випадків в українському).

Український переклад відтворює цю ідею простіше, без використання складних конструкцій.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “окремих рідкісних” виражені прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “contadas” виражене прикметником.

“Una sola vez en mi vida he tenido ocasión de examinar los quince mil dodecasílabos del Polyolbion. — Лише 1 раз у житті випало мені нагода бачити п’ятнадцять тисяч дванадцятискладових віршів «Поліольбіона».” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Обидва переклади відтворюють ідею рідкості чи винятковості.

Український переклад передає цю ідею просто і зрозуміло, не використовуючи складних конструкцій.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “один”, “п’ятнадцять тисяч дванадцятискладових” виражені числівниками та прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “una sola vez”, “quince mil dodecasílabos” виражені числівниками та прикметниками.

“Estoy seguro de que ese producto considerable, pero limitado, es menos que la vasta empresa congénere de Carlos Argentino. — Я переконаний, що це творіння, грандіозне, проте все ж таки позначений певним межами, є набагато менш занудним, аніж неозорий споріднений задум Карлоса Архентіно.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Обидва речення використовують фразу “menos que” (“менш за” в іспанському, “менш занудний, аніж” в українському) для порівняння.

Український переклад відображає цю ідею простіше і зрозуміліше, не використовуючи складних термінів.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “грандіозне”, “певними”, “менш занудним”, “неозорий”, “споріднений” виражені прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “considerable”, “limitado”, “vasta”, “congénere” виражені прикметниками.

“Sepan. A manderecha del poste rutinario. — Ось тут біля стовпа рутинного цілком.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Обидва переклади передають ідею місцезнаходження поряд із стовпом, але іспанський використовує слово “manderecha” для позначення “праворуч”. Український переклад використовує більш простий і зрозумілий спосіб передачі цієї ідеї.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “рутинного” виражене прикметником.
- Іспанський оригінал: Означення “rutinario” виражене прикметником.

“Dos audacias -gritó con exultación-, rescatadas.— Тут є 2 надзвичайно сміливі знахідки! - тоном переможця вигукнув він.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Два словосполучення використовують слово “надзвичайно” для підкреслення важливості та смілості знахідок.

Український переклад передає цю ідею прямо і зрозуміло.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “надзвичайно сміливі” виражене прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “audacias” виражене іменником.

“Otra, el enérgico prosaísmo se aburre una osamenta. — Друга - енергійний прозаїзм «вже знудився скелет».” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Обидва речення передають ідею енергійного прозаїзму, але іспанський використовує фразу “se aburre una osamenta” (“знувдився скелет”) для опису. Переклад відображає цю ідею простіше і пряміше.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “енергійний” виражене прикметником.
- Іспанський оригінал: Означення “enérgico” виражене прикметником.

“Y el lector se veía compelido a cerrar el volumen, herida en lo más íntimo el alma de incurable y negra melancolía. — Й читач мимоволі закрив би книжку, вражений у самих глибинах своєї душі невиліковною чорною меланхолією.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Український переклад більш прямий та безпосередній у виразі почуттів читача.

Іспанський оригінал використовує більш поетичну мову з елементами ліричності.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “вражений”, “невиліковною”, “чорною” виражені прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “herida”, “incurable y negra melancolía” виражені прикметниками.

“Me propuso que nos reuniéramos a las cuatro, “para tomar juntos la leche, en el contiguo salón-bar que el progresismo de Zunino y de Zungri -los propietarios de mi casa. — Він запропонував, щоб ми зустрілись о четвертій годині — «вип’ємо молочка в ближньому барі-салоні, відкритому на розі вулиці зусиллями прогресивних ділків Суніно та Сунгрі, власників мого будинку».” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Український переклад більш прямий та об'єктивний у вираженні пропозиції зустрічі.

Оригінал додає додаткові деталі та контекст до пропозиції зустрічі.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “ближньому”, “прогресивних” виражені прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “contiguo”, “progresismo” виражені прикметниками та іменниками.

“Las había corregido según un depravado principio de ostentación verbal: donde antes escribió azulado, ahora abundaba en azulino, azulenco y hasta azulillo. —

Він попросив їх керуватись хибним принципом словесно вишуканості: там, де раніше було в нього «синій», тепер красувалися «блакитний», «ясно-блакитний», «небесно-блакитний».” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Український переклад зосереджується на принципі корекції тексту.

Оригінал використовує більш метафоричну мову для опису цього принципу.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “хибним”, “словесно вишуканості” виражені прикметником та іменником.
- Іспанський оригінал: Означення “depravado”, “ostentación verbal” виражені прикметником та іменником.

“La palabra lechoso era bastante fea para él. — Слово «молочний» здалось що йому не досить гарним.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Український переклад виражає особистий відгук на слово “молочний”.

Іспанський варіант більш простий та прямий у вираженні неприйняття слова

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “не досить гарним” виражене прикметником.
- Іспанський оригінал: Означення “bastante fea” виражене прикметником.

“En la impetuosa descripción de un lavadero de lanas, prefería lactario, lacticinoso, lactescente, lechal... — І в бурхливому описі миття вовни він віддав перевагу таким епітетом, як «молочнодайний», «лактальний».” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Український переклад зберігає епітети без змін.

Іспанський варіант використовує більш варіативну мову для опису епітетів.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “бурхливому” виражене прикметником.
- Іспанський оригінал: Означення “impetuosa” виражене прикметником.

“Denostó con amargura a los críticos. — Він з гіркотою вилаяв критиків.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Український переклад використовує слово “гіркота” для опису виразу критики.

Оригінал виражає той самий сенс, але більш прямо.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “з гіркотою” виражене іменником з прийменником.
- Іспанський оригінал: Означення “con amargura” виражене іменником з прийменником.

“Los equiparó a esas personas, “que no disponen de metales preciosos ni tampoco de prensas de vapor, laminadores y ácidos sulfúricos para la acuñación de tesoros, pero que pueden indicar a los otros el sitio de un tesoro”. — Порівнював їх з людьми які, «не володіють ані дорогоцінними металами, ані паровими пресами, ані прокатними станами, ані сірчаною кислотою для карбування скарбів, проте вони «вміють показати людям, де ці скарби лежать».” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Український переклад зберігає порівняння з людьми, які не мають матеріальних благ, але мають здатність показати шлях до скарбів.

Оригінал використовує більш розгорнуту метафору, вказуючи на відсутність засобів для виготовлення скарбів, але здатність вказати на їх місцезнаходження.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “дорогоцінними”, “паровими”, “прокатними”, “сірчаною” виражені прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “preciosos”, “de vapor”, “sulfúricos” виражені прикметниками.

“Acto continuo censuró la prologomanía, “de la que ya hizo mofa, en la donosa prefación del Quijote, el Príncipe de los Ingenios». — Далі він рішуче осудив

«прологоманію, яку вже висміяв у своїй дотепній передмові до «Дон Кіхота» Князь геніїв.» [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Український переклад зосереджується на осуді “прологоманії”.

Іспанський варіант вказує на те, що цю саму проблему вже висміяв Князь геніїв у передмові до “Дон Кіхота”.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “рішуче” виражене прислівником.
- Іспанський оригінал: Означення “donosa” виражене прикметником.

“Admitió que en la portada de la nueva obra convenía el prólogo vistoso, el espaldarazo firmado por el plumífero de garra, de fuste. — Він вважав, що його новий твір має починатися з яскравою передмови, такої собі посвяти в рицарі, підписаної людиною, що має високий авторитет і володіє гострим пером.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Український переклад вірно передає ідею початку твору з яскравою передмовою.

Оригінал використовує більш загальні терміни, які не втрачають сенсу оригіналу.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “яскравою”, “високий”, “гострим” виражені прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “vistoso”, “de garra, de fuste” виражені прикметниками та іменниками з прийменниками.

“Para evitar el más imperdonable de los fracasos, yo tenía que hacerme portavoz de dos méritos inconcusos: “la profesión formal y el rigor científico, “porque ese

dilatado jardín de tropos, de figuras, de galanuras, no tolera un solo detalle que no confirme la severa verdad” — Щоб уникнути невдачі, яка була б непростенною в цьому випадку, я мушу особливо наголосити на 2 незаперечних перевагах поеми: на її формальній досконалості та науковій строгості, «позаяк у цьому розкішному саду тропів, фігур та поетичної витонченості немає жодної деталі, що не відповідала б вимогам суворо виваженої істини.» [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Обидва речення вірно передають ідею необхідності підкреслити дві переваги поеми.

Український переклад може бути трохи більш прямим у виразі цих переваг.

Оригінал використовує більш розгорнуту мову для опису цих переваг.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “непростенною”, “незаперечних”, “формальній”, “науковій”, “розкішному”, “суворо виваженої” виражені прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “imperdonable”, “inconcusos”, “formal”, “científico”, “dilatado”, “severa” виражені прикметниками.

“Asentí, profusamente asentí. — Я відразу погодився - охоче й багатослівно.”

[1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Обидва речення передають ідею погодження з великою готовністю.

Іспанський варіант використовує більш коротку формулювання, ніж український.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “охоче й багатослівно” виражені прислівниками.

- Іспанський оригінал: Означення “profusamente” виражене прислівником.

“En la pequeña cena, que suele coronar reunión del Club de Escritores. — На скромній ввечері, якою зазвичай завершуються всі збори у клубі письменників.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Обидва речення передають ідею завершення зборів у клубі письменників.

Іспанський оригінал використовує більш пряме та коротке вираження.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “скромній” виражене прикметником.
- Іспанський оригінал: Означення “pequeña” виражене прикметником.

“(hecho que Carlos Argentino Daneri podía comprobar en los diarios y que dotaba de cierta realidad a la frase.) — (факт який Карлос Архентіно Данері може перевірити по газетах який, отже, надавав правдоподібності моїй відповіді).” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Обидва словосполучення передають ідею можливості перевірки факту через газети.

Оригінал більше звертає увагу на деталь про перевірку через газети.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “який, отже, надавав правдоподібності” виражені займенником та дієприкметниковим зворотом.
- Іспанський оригінал: Означення “cierta” виражене прикметником.

“Dije, entre adivinatorio y sagaz, ... — З глибокодумним виглядом людини, яка добре розуміє тонкощі справи, ...” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Два речення передають ідею глибокодумності та розуміння тонкостей справи.

Оригінал використовує більш конкретні терміни для опису вигляду.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “глибокодумним” виражене прикметником.
- Іспанський оригінал: Означення “adivinatorio y sagaz” виражені прикметниками.

“Encaré con toda imparcialidad los porvenires que me quedaban: a) hablar con Álvaro y decirle que el primo hermano aquel de Beatriz había elaborado un poema que parecía dilatar hasta lo infinito las posibilidades de la cacofonía y del caos.— Я дуже виразно уявляв собі ці 2 можливості, які мені лишились: а) Поговорити з Альваро і сказати йому, що кузен Беатрис склепав поему, яка до нескінченності розширила можливості какофонії та хаосу.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Ці 2 речення передають ідею вибору між можливостями.

Оригінал використовує більш технічні терміни для опису поеми.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “виразно” виражене прислівником, “які мені лишились” - дієприкметниковий зворот, “нескінченності”, “какофонії”, “хаосу” - іменники.
- Іспанський оригінал: Означення “con toda imparcialidad” виражене дієприкметниковим зворотом, “que me quedaban” - дієприкметниковий зворот, “infinito”, “la cacofonía y del caos” - прикметники та іменники.

“b) no hablar con Álvaro. Preví, lúcidamente, que mi desidia optaría por b. — b)
Не говорити з Альваро. Я з абсолютною ясністю передбачив, що мій
ледачий характер зробить вибір на користь б).” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Обидва словосполучення передають ідею вибору не говорити з Альваро.

Іспанський оригінал використовує більш просту формулювання.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “з абсолютною ясністю” виражене прислівниковим зворотом.
- Іспанський оригінал: Означення “lúcidamente” виражене прислівником.

“Ese instrumento, que algún día produjo la irrecuperable voz de Beatriz.—
Інструмент, у якому колись звучав незабутній і неповторний голос
Беатрис.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Словосполучення передають ідею інструменту, що мав голос Беатрис.

Український переклад трохи більш прямий та простий.

Іспанський варіант використовує більш виразний термін “irrecuperable”
(незабутній).

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “незабутній і неповторний” виражені прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “irrecuperable” виражене прикметником.

“Reseptáculo de las inútiles y quizá coléricas quejas. — Стати рупором марних і, либонь, розлютованих докорів.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Обидва речення передають ідею бути рупором для марних та можливо розлютованих докорів.

Український переклад використовує більш прямий вираз “рупором”.

Іспанський оригінал використовує більш розгорнуту мову з використанням “reseptáculo” (резонатор) та “coléricas” (гнівні).

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “марних і, либонь, розлютованих” виражені прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “inútiles y quizá coléricas” виражені прикметниками.

“Estaba agitadoísimo. — Він був страшенно збуджений.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Обидва речення передають ідею страшенного збудження.

Український переклад використовує більш прямий та загальний вираз.

Іспанський варіант використовує більш інтенсивне слово “agitadísimo” (дуже збуджений).

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “страшенно” виражене прислівником.
- Іспанський оригінал: Означення “agitadísimo” виражене прикметником.

“Con tristeza y con ira balbuceó que. — Зі смутком і гнівом, затинаячись, він повідомив.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський та український варіанти передають ідею повідомлення зі смутком і гнівом.

Український переклад використовує більш прямі та описові слова.

Іспанський оригінал використовує більш легкий та менш інтенсивний тон.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “зі смутком і гнівом” виражені іменниками з прийменником.
- Іспанський оригінал: Означення “con tristeza y con ira” виражені іменниками з прийменником.

“So pretexto de ampliar su desafortada confitería, iban a demoler su casa. — I під приводом розширення своєї бридкої забігайлівки збираються зносити його дім.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Два варіанти передають ідею зносу дому під приводом розширення бізнесу.

Український переклад використовує більш прямий та загальний вираз.

Оригінал використовує більш специфічний та детальний вираз.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “бридкої” виражене прикметником.
- Іспанський оригінал: Означення “desafortada” виражене прикметником.

“¡La casa de mis padres, mi casa, la vieja casa inveterada de la calle Garay! — Дім моїх прашурів, старий дім — окраса вулиці Гарай.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Обидва варіанти передають ідею дому як окрасу вулиці.

Український переклад використовує більш прямий та загальний вираз.

Іспанський оригінал використовує більш емоційний та виразний тон.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “старий” та “окраса” виражені прикметником та іменником.
- Іспанський оригінал: Означення “vieja” та “inveterada” виражені прикметниками.

“No me resultó muy difícil compartir su congoja. — Мені було неважко розділити його скорботу.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Ці два варіанти передають ідею легкості у співчутті.

Український переклад використовує більш прямий та простий вираз.

Іспанський оригінал використовує більш легкий та менш інтенсивний тон.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “неважко” виражене прислівником.
- Іспанський оригінал: Означення “difícil” виражене прикметником.

“Una casa que, para mí, aludía infinitamente a Beatriz. — Дім, який безліччю нитей був пов’язаний з Беатрис.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Обидва речення передають ідею дому, що пов’язаний з Беатрис.

Український переклад використовує більш прямий та описовий вираз.

Іспанський оригінал використовує більш поетичний тон зі словом “aludía” (натякає).

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “який безліччю нитей” виражене займенником з іменником та прийменником.
- Іспанський оригінал: Означення “infinitamente” виражене прислівником.

“Explicó, aligerada su dicción por la angustia. — Став розповідати мені Карлос Архентіно, який від горя став іще балакучішим.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Іспанський та український варіанти передають ідею розповіді під впливом горя.

Український переклад використовує більш прямий та загальний вираз.

Оригінал використовує більш специфічний вираз з урахуванням емоційного стану.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “який від горя став іще балакучішим” виражене підрядним означальним реченням.
- Іспанський оригінал: Означення “aligerada” виражене дієприкметником.

“Una mujer era casi implacable — Вже дорослою жінкою (Вітербо, Беатрис) була обдарована майже нещадною ясністю думки.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Словосполучення передають ідею жінки як майже безжальної.

Український переклад використовує більш прямий та загальний вираз.

Оригінал використовує більш загальний вираз без детального пояснення.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “майже нещадною” виражене прикметником.

- Іспанський оригінал: Означення “implacable” виражене прикметником.

“Напади якоїсь дивної недбалості, неуважності, зневаги, неприхованої жорстокості — negligencias, distracciones, desdenes, verdaderas crueldades.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Словосполучення передають ідею різноманітних нападів.

Український переклад використовує більш прямий та загальний вираз.

Оригінал використовує більш розгорнуту мову зі словами, що передають різноманітність нападів.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “якоїсь дивної”, “неприхованої” виражені прикметниками.
- Іспанський оригінал: Означення “verdaderas” виражене прикметником.

“Anacrónico. — Анахронічна усмішка.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Речення передають ідею анахронічної усмішки.

Український варіант використовує більш прямий та загальний вираз.

Іспанський варіант використовує термін “anacrónico” (анахронізм) для підкреслення відчуття неспіввідношення з часом.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “анахронічна” виражене прикметником.
- Іспанський оригінал: Означення “anacrónico” виражене прикметником.

“En una desesperación de ternura. — Опанований розпачем ніжності.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Обидва речення передають ідею розпачу та ніжності.

Український варіант використовує більш загальний та загальний вираз.

Іспанський варіант використовує більш описовий та емоційний тон зі словами “desesperación de ternura” (розпач ніжності).

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “опанований” виражене дієприкметником.
- Іспанський оригінал: Означення “de ternura” виражене іменником з прийменником.

“Habló con sequedad.— Він говорив сухо.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Обидва словосполучення передають ідею сухості у мові.

Український варіант використовує більш загальний та загальний вираз.

Іспанський варіант використовує термін “sequedad” (сухість) для підкреслення цієї ідеї.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “сухо” виражене прислівником.
- Іспанський оригінал: Означення “con sequedad” виражене іменником з прийменником.

“El decúbito dorsal. — Лежати в горизонтальному положенні.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Словосполучення передають ідею лежання у горизонтальному положенні.

Український варіант використовує більш простий та загальний вираз.

Іспанський варіант використовує технічний та медичний термін “decúbito dorsal” (горизонтальне положення тіла).

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “в горизонтальному положенні” виражене іменником з прийменником.
- Іспанський оригінал: Означення “dorsal” виражене прикметником.

“Te acuestas en el piso de baldosas. — Ти ляжеш на кам’яну підлогу.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Український переклад використовує більш прямий та загальний вираз.

Іспанський оригінал використовує більш конкретний та описовий вираз “piso de baldosas” (підлога з плитки).

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “на кам’яну підлогу” виражене іменником з прийменником.
- Іспанський оригінал: Означення “de baldosas” виражене іменником з прийменником.

“Palabras insustanciales. — Пусте базікання.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Український переклад використовує більш загальний та прямий вираз.

Іспанський оригінал використовує термін “insustanciales” (несуттєві) для підкреслення цієї ідеї.

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “пусте” виражене прикметником.
- Іспанський оригінал: Означення “insustanciales” виражене прикметником.

“El sótano, apenas más ancho que la escalera. — Лъох був майже не ширший, аніж сходи.” [1, с. 1-18], [17]

Особливості:

Український переклад використовує більш прямий та загальний вираз.

Іспанський оригінал використовує більш описовий та конкретний вираз “arenas más ancho que la escalera” (ледь ширший за сходи).

Граматичні трансформації:

- Український переклад: Означення “майже не ширший, аніж” виражене прислівником з порівняльним зворотом.
- Іспанський оригінал: Означення “arenas más ancho que” виражене прислівником з порівняльним зворотом.

2.2. Аналіз порівняння оригіналу та українського перекладу твору «Алеф»

Порівнюючи переклади означень з іспанської на українську, виявляється, що багато з них виражають те ж саме або дуже схоже значення. Це свідчить про те, що перекладач успішно передав суть та образність оригіналу в обох мовах. Однак інколи можна помітити різниці у розташуванні слів у реченнях або виборі синонімів.

Проте, навіть у найкращих перекладах можуть бути втрачені деякі аспекти оригіналу через різницю в культурних нюансах, мовних можливостях або складності завдання перекладу. Його увага до деталей та зусилля передати не лише лексичне значення, а й емоційні відтінки та контекст дозволили зробити переклад максимально близьким до оригіналу.

Отже, можна зробити такий висновок, що український перекладач інтерпретує оригінал на основі означень, вираженими різними частинами мовами (іменником, прикметником, займенником, герундієм, дієприкметниковим зворотом, конструкцією дієприкметник/прикметник + інфінітив) , а також прикінцевою прикладкою, підрядним означальним реченням, тощо. Шовкун скорочує довгі речення оригіналу та робить їх коротшими задля того, щоб зробити їх більш читальними для української аудиторії.

Висновки до розділу 2

У процесі перекладу іспанської мови на українську часто відбуваються значні зміни в граматичних структурах, які залежать від особливостей обох мов та мети передачі оригінального змісту. Нижче наведено деякі загальні спостереження та конкретні приклади з аналізованої вибірки аналізу:

Загальні спостереження:

- Прикметники часто переходять в інші форми (наприклад, в орудний відмінок в українській мові), що допомагає зберігати граматичну структуру речення; можуть бути замінені іменниками або описовими фразами для точнішої передачі значення.
- Прислівники можуть замінити прикметники, якщо це краще відповідає стилістичним або синтаксичним особливостям української мови.
- Конструкція Іменники та прийменник залишаються здебільшого незмінними, хоча можуть бути адаптовані для кращого розуміння.
- Заперечні конструкції та займенники зазвичай залишаються аналогічними, але їх місце у реченні може змінюватися відповідно до правил української мови.
- Іменники: Часто залишаються іменниками, проте можуть змінюватися на прикметники або звороти для кращого розуміння.
- Числівники: Зазвичай зберігають свою форму, хоча можуть змінюватися залежно від контексту.
- Дієслова: Можуть зазнавати змін або бути адаптованими, щоб відповідати стилю та граматичним правилам мови перекладу.
- Займенники: Можуть бути додані або замінені підрядними реченнями для кращого пояснення змісту.

Приклади з аналізованої вибірки:

1. Оригінал: “Rosado considerable, canoso, de rasgos finos.”

Переклад: “Чоловік рожевощокій, повний, із сивиною у волоссі і витонченими рисами обличчя.”

- Зміна: В іспанському реченні використані прикметники та прийменниковий зворот. Український переклад використовує прикметники та дієприкметниковий зворот для точнішого передання опису особи.

2. Оригінал: “Ejerce no sé qué cargo subalterno en una biblioteca ilegible de los arrabales del Sur.”

Переклад: “Він обіймає якусь дрібну посаду нікому невідомі бібліотеці на південній околиці міста.”

- Зміна: Заміна прийменникових зворотів на прикметникові та додавання додаткових уточнень для кращого розуміння.

3. Оригінал: “Tan ineptas me parecieron esas ideas, tan pomposa y tan vasta su exposición.”

Переклад: “Ці його думки здалися мені такими пустими, а їхній виклад — таким пишномовним і багатослівним.”

- Зміна: Додання українського еквіваленту “думки” для кращого розуміння контексту, а також зміна структури для підвищення експресивності.

Загальні висновки

Аналіз оповідання «Алеф» Луїса Борхеса вказує на важливість різних видів означень (артиклів, займенників, прикметників, підрядних речень, прикладок, дієприслівникових та дієприкметникових зворотів) у створенні змістовності та виразності тексту. Означення виконують критичні функції уточнення та конкретизації, надаючи об'єктам значущості, емоційної глибини та характеристик, що формують загальну атмосферу твору.

Процес перекладу з іспанської мови на українську потребує суттєвої адаптації граматичних структур для збереження оригінального змісту та емоційного забарвлення. Ця адаптація включає трансформації прикметників, прислівників, прийменникових конструкцій, заперечних конструкцій, іменників, числівників, дієслів та займенників відповідно до стилістичних та синтаксичних особливостей української мови.

Ці зміни в граматичних частинах мови в українських перекладах демонструють не лише адаптацію до мовних особливостей цільової мови, а й стратегії перекладу для передачі емоційного забарвлення та смислу оригіналу.

Список використаних джерел:

1. Борхес Х. Л. “Алеф” (прозові твори). Переклад з іспанської мови / В.Й. Шовкун.
2. Вакуленко М.О. “Українська термінологія: комплексний лінгвістичний аналіз”: [монографія]. - Івано-Франківськ : Фоліант, 2015. - 361 с., іл. - С. 107-108.
3. Верба Г.Г., Гетьман З.О., Лопес Тапіа Ф. Х. “Усний переклад з іспанської мови українською: навч. посіб. з пер. для ст. курсів перекладацьких від.”. Вінниця: Нова книга, 2007.
4. Гетьман З.О., І.С. Орлова. “Теорія і практика перекладу з іспанської мови на українську” / Teoría y práctica de la traducción del español al ucraniano.
5. Гетьман З.О., Орлова І.С. “Інтерпретація та переклад іспанських спеціальних текстів”. — К.: “Слово”, 2008.
6. Гетьман З.О. (упоряд.). “Практикум з порівняльної стилістики іспанської та української мов (функціональні стилі в текстах): Для студ. старших курсів філол. спец.” / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. — К.: ВПЦ “Київський ун-т”, 2002.
7. Єрмоленко С. “Тлумачний словник лінгвістичних термінів”.
8. Калустова О.М. “El adjetivo de español, ruso y ucraniano: análisis contrastivo y traductológico”.
9. Карабан В., Ребенко М. “Природа перекладацьких деформацій”. - С. 27.
10. Карабан В.І. “Переклад англійської наукової та технічної літератури” — 5 видання, 2018. - С. 171.
11. Ковтун О. “Наукова література про проблеми відтворення означень”.
12. Кочубинська-Смичковська Ю.А. “Sintaxis de español moderno”.
13. Селіванова О.О. “Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія”. - Полтава: Довкілля-К, 2006.
14. Фокін С.Б. “Контрастивно-перекладознавчий аналіз іспанських та українських підрядних означальних речень”. - С. 35.

- 15.Шиянова І.М., Калустова О.М. “Курс письмового перекладу іспанська мова”.
- 16.García Yebra. “Teoría y práctica de la traducción”.
- 17.Jorge Luis Borges. “El Aleph” libro completo.
- 18.Комиссаров В.Н. Лингвистика перевода: [монография] / М.Я. Цвиллинг (предисл.). Изд. 2-е, доп. М.: URSS. ЛКИ, 2007.
- 19.Lingüística y Método Ediciones, 1997. Newmark P. Aproximación a la traducción. - Madrid: Cátedra, 1996.
- 20.Lvónskaya Z. Problemas actuales de la traducción. - Granada: Granada
- 21.Райс К. Классификация текстов и методы перевода: Пер. с нем. А.Батрака // Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике. М.: Международные отношения, 1978.
- 22.Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006.
- 23.Федоров А.В. Основы общей теории перевода. М.: 000 Издательский дом «ФИЛОЛОГИЯ –ТРИ», 2002.
- 24.Чередниченко О.І. Про мову і переклад: мова в соціокульт. просторі, переклад як міжкульт. комунікація – К.: Либідь, 2007.

Словники:

1. Большой русско-испанский словарь под ред. Лаврентия М. Кальво. - Мадрид: Editorial Ramón Sopena, 1996.
2. Великий тлумачний словник української мови www.slovnyk.net
3. Испанско-русский словарь под ред. Б.П. Нарумова. М.: Русский язык, 1988.
4. Испанско-русский фразеологический словарь под ред. Левинтовой. - М.: Русский язык, 1985.
5. Іспансько-український словник / Олександр Буценко (укл.), Маргарита Жердинівська (укл.). – К.: Основи, 1996.
6. Ногейра Х., Туровер Г.Я. Русско-испанский словарь Diccionario ruso-español - М.: Руссо, 1995.
7. Словники української мови: Орфографічний словник української мови, Російсько-український словник сталих виразів, Словник синонімів української мови, Словник фразеологічних синонімів, Словник іншомовних слів, Словник синонімів www.rozum.org.ua
8. Українсько-іспанський словник: Близько 20 000 слів / Маргарита І. Жердинівська (уклад.). – К.: Основи, 1993.
9. Diccionario de la Real Academia Española www.rae.es
10. Diccionario de sinónimos y antónimos www.elmundo.es/diccionarios
11. Martínez Amador Diccionario gramatical y de dudas del idioma Barcelona, 1985.
12. Moliner M. Diccionario de uso del español. - Madrid, 1967.

Додаток

- Того спекотного лютого ранку — *la candente mañana de febrero*
- Я помітив що на великих залізних щитах на площі конституції поновили рекламу якихось золотавих сигарет — *noté que las carteleras de fierro habían renovado no sé qué aviso de cigarillos rubios*
- Мені стало не по собі бо я зрозумів що невпинний і неосяжний всесвіт уже відокремився від неї і що це переміна була тільки 1-ю з нескінченного ряду — *el hecho me dolió, pues comprendí que el incesante y vasto universo ya se apartaba de ella y que ese cambio era el primero de una serie infinita* (В українському перекладі це виступає окремим реченням, коли в іспанському перекладі це речення відокремлюється крапкою з комою)
- Моя марна відданість— *mi vana devoción*
- Її брата в перших, буде актом чемності бездоганної вихованості і мабуть необхідності — *su primo hermano, era un acto cortés, irreprochable, tal vez ineludible.*
- Знову я чекатиму в сутінках невеличку і заставлено і меблями вітальні— *de nuevo aguardaría en el crepúsculo de la abarrotada salita*
- Подобиці її численних світлин — *las circunstancias de sus muchos retratos*
- Беатрис анфас, усміхнена, підперла долонею підборіддя... — *Beatriz, sonriendo, la mano en el mentón...*
- Книжки, сторінки яких я зрештою став розрізувати — *libros cuyas páginas, finalmente, aprendí a cortar*
- І відтоді не було такого 30 квітня, щоб я не відвідав цей дім — *desde entonces, no dejé pasar un treinta de abril sin volver a su casa.* (В українському перекладі «;», а в іспанському речення закінчується і починається нове)
- І саме в дні цих сумних роковин, наповнених неясним любовним томлінням — *Así, en aniversarios melancólicos y vanamente eróticos*
- *Beatriz era alta, frágil, muy ligeramente inclinada*— Беатрис була висока, тендітна, ледь-ледь сутула

- Якась граційна незграбність, джерело екстазу — *una como graciosa torpeza, un principio de éxtasis*
- Чоловік рожевощокій, повний, із сивиною у волоссі і витонченими рисами обличчя — *rosado considerable, canoso, de rasgos finos*
- Він обіймає якусь дрібну посаду нікому невідомі бібліотеці на південній околиці міста — *Ejerce no sé qué cargo subalterno en una biblioteca ilegible de los arrabales del Sur*
- Його розум перебуває в стані безперервного збудження — палкого, балакучого, але абсолютно пустого — *Su actividad mental es continua, apasionada, versátil y del todo insignificante*
- Безглузді докори сумління — *ociosos escrúpulos*
- Великі й гарні руки з тонкими пальцями — *grandes y afiladas manos hermosas*
- Я дозволив собі додати до пряника пляшку вітчизняного коньяку — *me permití agregar al alfajor una botella de coñac del país*
- Сказав він з не зовсім зрозумілою схвильованістю — *dijo con una animación algo inexplicable*
- В цій, так би мовити, сторожовій башті сучасного міста в оточенні телефонів, телеграфів, фонографів, радіотелефонів, кіноапаратів, чарівних ліхтарів, словників, розкладів, довідників, бюлетенів — *como si dijéramos en la torre albarrana de una ciudad, provisto de teléfonos, de telégrafos, de fonógrafos, de aparatos de radiotelefonía, de cinematógrafos, de linternas mágicas, de glosarios, de horarios, de prontuarios, de boletines...*
- І він заявив, що людині, отак оснащений — *observó que para un hombre así facultado*
- Ці його думки здалися мені такими пустими, а їхній виклад - таким пишномовним і багатослівним — *Tan ineptas me parecieron esas ideas, tan pomposa y tan vasta su exposición*
- Усі ці думки, та й інші, не менш новаторські — *esos conceptos, y otros no menos novedosos*

- Поема, над якою він працює вже багато років, без реклами, без оглушливого гумору, завжди опираючись на дві найістотніші опори, які називаються праця і самотність — un poema en el que trabajaba hacía muchos años, sinréclame, sin bullanga y ensordecedora, siempre apoyado en esos dos báculos que se llaman el trabajo y la soledad
- Спочатку він широко відчиняє двері для уяви — primero, abría las compuertas a la imaginación
- Він висунув шухляду письмового столу, дістав звіти грубий стіс паперу зі штампом «бібліотеки Хуана Крісостомо Лафінура» — Abrió un cajón del escritorio, sacó un alto legajo de hojas de block estampadas con el membrete de la Biblioteca Juan Crisóstomo Lafinur
- 4-й рядок, відверто двомовний, забезпечить мені безумовну підтримку всіх тих, чий дух схильний втішатися веселим блиском жартівливих асоціацій — el cuarto, francamente bilingüe, me asegura el apoyo incondicional de todo espíritu sensible a los desenfadados envites de la facecia
- Нічого прикметного в них не було — nada memorable había en ellas
- Вони навіть не здалися мені набагато гіршими за 1-у — ni siquiera las juzgué mucho peores que la anterior
- Окрім окремих рідкісних випадків, внести цю екстравагантність у свою поему — salvo contadas veces, transmitir esa extravagancia al poema
- Лише 1 раз у житті випало мені нагода бачити п'ятнадцять тисяч дванадцятискладових віршів «Поліольбіона» — Una sola vez en mi vida he tenido ocasión de examinar los quince mil dodecasílabos del Polyolbion
- Я переконаний, що це творіння, грандіозне, проте все ж таки позначений певним межами, є набагато менш занудним, аніж неозорий споріднений задум Карлоса Архентіно — estoy seguro de que ese producto considerable, pero limitado, es menos que la vasta empresa congénere de Carlos Argentino
- Ось тут біля стовпа рутинного цілком — Sepan. A manderecha del poste rutinario
- Який стоїть собі не зламаний а цілий — (viniendo, claro está, desde el Nornoroeste)

- Тут є 2 надзвичайно сміливі знахідки! - тоном переможця вигукнув він. — Dos audacias -gritó con exultación-, rescatadas.
- Друга - енергійний прозаїзм «вже збудився скелет» — Otra, el enérgico prosaísmo se aburre una osamenta.
- Уся ця строфа має надзвичайно високу якість. — Todo el verso es de muy subidos quilates.
- Напрочуд жвавий діалог з читачем — animadísima charla con el lector.
- Й читач мимоволі закрити би книжку, вражений у самих глибинах своєї душі невиліковною чорною меланхолією — y el lector se veía compelido a cerrar el volumen, herida en lo más íntimo el alma de incurable y negra melancolía.
- Він запропонував, щоб ми зустрілись о четвертій годині — «вип'ємо молочка в ближньому барі-салоні, відкритому на розі вулиці зусиллями прогресивних ділків Суніно та Сунґрі, власників мого будинку». — Me propuso que nos reuniéramos a las cuatro, “para tomar juntos la leche, en el contiguo salón-bar que el progresismo de Zunino y de Zungri -los propietarios de mi casa.
- Він попросив їх керуючись хибним принципом словесно вишуканості: там, де раніше було в нього «синій», тепер красувалися «блакитний», «ясно-блакитний», «небесно-блакитний» — Las había corregido según un depravado principio de ostentación verbal: donde antes escribió azulado, ahora abundaba en azulino, azulenco y hasta azulillo.
- Слово «молочний» здалось що йому не досить гарним — la palabra lechoso era bastante fea para él.
- І в бурхливому описі миття вовни він віддав перевагу таким епітетом, як «молочнодайний», «лактальний». — ;en la impetuosa descripción de un lavadero de lanas, prefería lactario, lacticinoso, lactescente, lechal...
- Він з гіркотою вилаяв критиків — Denostó con amargura a los críticos.
- Порівнював їх з людьми які, «не володіють ані дорогоцінними металами, ані паровими пресами, ані прокатними станами, ані сірчаною кислотою для карбування скарбів, проте вони «вміють показати людям, де ці скарби

лежать» — los equiparó a esas personas, “que no disponen de metales preciosos ni tampoco de prensas de vapor, laminadores y ácidos sulfúricos para la acuñación de tesoros, pero que pueden indicar a los otros el sitio de un tesoro”.

- Далі він рішуче осудив «прологоманію, яку вже висміяв у своїй дотепній передмові до «Дон Кіхота» Князь геніїв. — acto continuo censuró la prologomanía, “de la que ya hizo mofa, en la donosa prefación del Quijote, el Príncipe de los Ingenios».
- Він вважав, що його новий твір має починатися з яскравою передмови, такої собі посвяти в рицарі, підписаної людиною, що має високий авторитет і володіє гострим пером. — Admitió que en la portada de la nueva obra convenía el prólogo vistoso, el espaldarazo firmado por el plumífero de garra, de fuste.
- Щоб уникнути невдачі, яка була б непростенною в цьому випадку, я мушу особливо наголосити на 2 незаперечних перевагах поеми: на її формальній досконалості та науковій строгості, «позаяк у цьому розкішному саду тропів, фігур та поетичної витонченості немає жодної деталі, що не відповідала б вимогам суворо виваженої істини» — Para evitar el más imperdonable de los fracasos, yo tenía que hacerme portavoz de dos méritos inconcusos: “la profesión formal y el rigor científico, “porque ese dilatado jardín de tropos, de figuras, de galanuras, no tolera un solo detalle que no confirme la severa verdad”.
- Я відразу погодився - охоче й багатослівно. — Asentí, profusamente asentí.
- На скромній ввечері, якою зазвичай завершуються всі збори у клубі письменників. — : en la pequeña cena, que suele coronar reunión del Club de Escritores.
- (— факт який Карлос Архентіно Данері може перевірити по газетах який, отже, надавав правдоподібності моїй відповіді). — (, hecho que Carlos Argentino Daneri podía comprobar en los diarios y que dotaba de cierta realidad a la frase.)
- З глибокодумним виглядом людини, яка добре розуміє тонкощі справи, ...— Dije, entre adivinatorio y sagaz, ...

- Я дуже виразно уявляв собі ці 2 можливості, які мені лишилися: а) Поговорити з Альваро і сказати йому, що кузен Беатрис склепав поему, яка до нескінченності розширила можливості какофонії та хаосу — *encaré con toda imparcialidad los porvenires que me quedaban: a) hablar con Álvaro y decirle que el primo hermano aquel de Beatriz había elaborado un poema que parecía dilatar hasta lo infinito las posibilidades de la cacofonía y del caos.*
- б) Не говорити з Альваро. Я з абсолютною ясністю передбачив, що мій ледачий характер зробить вибір на користь б). — *no hablar con Álvaro. Preví, lúcidamente, que mi desidia optaría por b.*
- Я почав з тривогою думати про телефон. — *empezó a inquietarme el teléfono.*
- Інструмент, у якому колись звучав незабутній і неповторний голос Беатрис. — *ese instrumento, que algún día produjo la irrecuperable voz de Beatriz.*
- Стати рупором марних і, либонь, розлютованих докорів. — *receptáculo de las inútiles y quizá coléricas quejas.*
- Він був страшенно збуджений. — *Estaba agitadoísimo.*
- Зі смутком і гнівом, затиноючись, він повідомив. — *Con tristeza y con ira balbuceó que.*
- І під приводом розширення своєї бридкої забігайлівки збираються зносити його дім. — *, so pretexto de ampliar su desafortunada confitería, iban a demoler su casa.*
- — Дім моїх пращурів, старий дім — окраса вулиці Гарай,- — *¡La casa de mis padres, mi casa, la vieja casa inveterada de la calle Garay! -*
- Мені було неважко розділити його скорботу. — *No me resultó muy difícil compartir su congoja.*
- кожна зміна стає бридким символом скороминущості часу; — *todo cambio es un símbolo detestable del pasaje del tiempo.*
- Дім, який безліччю нитей був пов'язаний з Беатрис. — *una casa que, para mí, aludía infinitamente a Beatriz.*
- Солідна репутація його адвокатських контор у Касеросі й Такуарі ввійшла у прислів'я. — *su bufete, en Caseros y Tacuarí, es de una seriedad proverbial.*

- Він ніби завагався й рівним, безбарвним голосом. — Vaciló y con esa voz plana, impersonal.
- , — став розповідати мені Карлос Архентіно, який від горя став іще балакучішим. — -explicó, aligerada su dicción por la angustia.
- Сходи, які ведуть у льох, дуже круті. — La escalera del sótano es empinada.
- мій Алеф невідчужуваний! — es inajenable mi Aleph.
- Раніше неусвідомлені підтвердження— una serio de rasgos confirmatorios.
- Карлсон Архентіно — божевільний. — Carlos Argentino era un loco.
- Una mujer era casi implacable— вже дорослою жінкою (Вітербо, Беатрис) була обдарована майже нещадною ясністю думки.
- Напади якоїсь дивної недбалості, неуважності, зневаги, неприхованої жорстокості— negligencias, distracciones, desdenes, verdaderas crueldades.
- Патологічні відхилення — Una explicación patológica
- Злісна радість — maligna felicidad
- На вулиці Гарай — En la calle Garay
- Нікому непотрібне фортепіано — el piano inútil
- Не було жодної квітки — Sin una flor
- Анахронічна усмішка — anacrónico
- Великий портрет Беатрис — el gran retrato de Beatriz
- Різкі крикливі барви — torpes colores
- Опанований розпачем ніжності — en una desesperación de ternura
- Він говорив сухо — habló con sequedad.
- Лежати в горизонтальному положенні — el decúbito dorsal
- Ти ляжеш на кам'яну підлогу — Te acuestas en el piso de baldosas
- Пусте базікання — palabras insustanciales
- Льох був майже не ширший, аніж сходи — El sótano, apenas más ancho que la escalera
- Один порожній мішок — una bolsa
- На якомусь точно визначеному місці — un sitio preciso
- Подушка не вельми зручна — La almohada es humildosa

- Що ж, лягай, влаштовуйся якнайзручніше — Repantiga en el suelo ese corrachón
- Двадцять дев'ять приступок — diecinueve escalones
- Безглузді вимоги — ridículos requisitos
- темрява, попри невеличку шпаринку, яку я ледве розрізняв поглядом, видалася мені непроглядною. — la oscuridad, pese a una hendidura que después distinguí, pudo parecerme total.
- У хвилькуватих словах Карлоса відчувався внутрішній страх — Las bravatas de Carlos transparentaban el íntimo terror
- Я невиразно відчув — Sentí un confuso malestar
- Тепер я підійшов до того місця у своїй оповіді, яке годі переказати словами, і признаюся, що як письменник я почуваюся тут цілком безпорадним. — Arribo, ahora, al inefable centro de mi relato; empieza, aquí, mi desesperación de escritor.
- Усяка мова — Toda lenguaje
- Алфавіт знаків — un alfabeto de símbolos
- Нескінчений Алеф — el infinito Aleph
- Містики, опинившись у схожій складній ситуації — Los místicos, en análogo trance
- Перс говорить про птаха, що в якийсь незвичайний спосіб є всіма птахами водночас — un persa habla de un pájaro que de algún modo es todos los pájaros.
- Єзеکیل - про ангела з чотирма обличчями — Ezequiel, de un ángel de cuatro caras
- Я недаремно згадую про всі ці незбагненні аналогії — No es vano rememoro esas inconcebibles analogías
- Вони мають певний стосунок до Алефа — alguna relación tienen con el Aleph
- Еквівалентний образ — una imagen equivalente
- Моя розповідь буде неминуче заражена літературщиною, фальшю. — este informe quedaría contaminado de literatura, de falsedad.
- Голодна проблема є і залишиться нерозв'язною — el problema central es irresoluble

- Як зробити перелік, бодай неповний, нескінченної множини. — la enumeración, siquiera parcial, de un conjunto infinito.
- Бо в ту грандіозну мить я побачив мільйони явищ — En este instante gigantesco, he visto millones de actos deleitables o atroces
- Всі вони відбувалися в одному місці, не накладаючись одне на одне й не будучи прозорими. — todos ocuparan el mismo punto, sin superposición y sin transparencia.
- Але те, що я спробую описати, я викладу послідовно, бо такою є наша мова. — lo que transcribiré, sucesivo, porque el lenguaje lo es.
- Я побачив маленьку кульку — vi una pequeña esfera tornasolada
- Ілюзія, спричинена тими карколомними незвичайними сценами — una ilusión producida por los vertiginosos espectáculos
- Космічний простір— el espacio cósmico
- Не зменшений у своїх розмірах— sin disminución de tamaño
- Кожна річ була безліччю різних речей — cada cosa era infinitas cosas
- Бачив її з усіх пунктів усесвіту — la veía desde todos los puntos del universo
- Густо населене море — el populoso mar
- Срібляста павутина — una plateada telaraña
- Чорна піраміда — una negra pirámide
- Напіврозвалений лабіринт— un laberinto roto
- Незліченні очі — interminables ojos
- На задньому дворі вулиці Солер — un traspatio de la calle Soler
- Ті самі кам'яні плити — las mismas baldosas
- В під'їзді одного будинку — en el zaguán de una casa
- Опуклі пустелі біля екватора — convexos desiertos ecuatoriales
- Кожна їхня піщинка — cada uno de sus granos de arena
- Жінка, якої ніколи вже не забуду — una mujer que no olvidaré
- Розкішні коси — la violenta cabellera
- Гордий стан — el altivo cuerpo
- Кружальце сухої землі на тротуарі — un círculo de tierra seca en una vereda

- Примірник першого англомовного перекладу Плінія — un ejemplar de la primera versión inglesa de Plinio
- Кожна літера на кожній сторінці — cada letra de cada página
- Літери в закритій книжці — las letras de un volumen cerrado
- Барви однієї бенгальської троянди — el color de una rosa en Bengala
- Своя порожня спальня — mi dormitorio sin nadie
- Бачив коней із розмаяними гривами — vi caballos de crin arremolinada
- На піщаному березі Каспійського моря — en una playa del Mar Caspio
- Делікатний кістяк пальців руки — la delicada osatura de una mano
- Бачив колоду іспанських карт у вітрині однієї з крамниць Мірсапура — vi en un escaparate de Mirzapur una baraja española
- Косі тіні від листя папороті — las sombras oblicuas de unos helechos
- Шухляда письмового столу — un cajón del escritorio
- Безсоромні, неймовірні, надзвичайно влучні листи Беатрис, що їх вона адресувала Карлосові Архентіно — cartas obscenas, increíbles, precisas, que Beatriz había dirigido a Carlos Argentino
- Священний пам'ятник — un adorado monumento
- Жахливі останки людини — la reliquia atroz
- Циркуляція своєї темної крові — la circulación de mi oscura sangre
- Мене охопило відчуття нескінченного захвату, нескінченної жалості. — Sentí infinita veneración, infinita lástima.
- Ненависний і веселий голос — una voz aborrecida y jovial
- Дивовижна обсерваторія — un observatorio formidable
- Найвища приступка — el escalón más alto
- Карлос Архентіно стривожено допитувався — Ansioso, Carlos Argentino insistía
- З поблажливою, але відвертою жалістю в голосі — Benévolo, manifiestamente apiadado, nervioso, evasivo
- Шкідливе повітря столиці — la perniciosa metrópoli

Резюме

La relevancia del tema elegido debe al alto peso informativo de los complementos modificadores en obras literarias como uno de los procedimientos de crear una estructura ideológica de la obra.

El objeto del estudio es diferentes tipos de complementos modificadores en la obra original «Alef» y la obra traducida.

El tema son los medios de la reproducción de los complementos modificadores en la traducción.

El objetivo de la investigación es identificar los medios de reproducir complementos modificadores en la traducción de la obra «Alef». Para lograr este objetivo, se prevén cumplir las siguientes tareas:

- Definir la base teórica para la traducción de complementos modificadores al ucraniano.
- Analizar el funcionamiento de los complementos modificadores en la obra «Alef».
- Realizar un análisis comparativo de la traducción original en términos de reproducción de complementos modificadores.

El trabajo consiste en una introducción, dos capítulos con conclusiones para cada uno, conclusiones generales, una lista de la literatura utilizada, un anexo. El primer capítulo discute las bases teóricas de la reproducción de complementos modificadores en la traducción de una obra literaria, los tipos de complementos modificadores en la obra "Alef". El segundo capítulo explora los medios para reproducir complementos modificadores en la traducción de la obra.

El corpus empírico del estudio integra 155 fragmentos de la obra original de Jorge Luis Borges «Alef» y la cantidad respectiva de los fragmentos en la traducción. La traducción realizada por Víctor Shovkun.

Destacamos tales métodos de investigación como síntesis, análisis, hipótesis, experimento, observación, comparación, generalización, descripción, método de muestreo exhaustivo.

El proceso de traducción del español al ucraniano implica cambios significativos en las estructuras gramaticales para la transmisión más precisa del contenido. Las principales observaciones incluyen:

- Los adjetivos:

Pueden transponerse en sustantivos en el caso instrumental. También pueden pasar a los adverbios si sea adecuados a las normal estilísticas ucranianas. Por ejemplo: Ociosos escrúpulos — Безглузді докори сумління; Grandes y afiladas manos hermosas — Великі й гарні руки з тонкими пальцями; Salvo contadas veces, transmitir esa extravagancia al poeta — Окрім окремих рідкісних випадків, внести цю екстравагантність у свою поему.

Un adjetivo con prefijo negativo puede expresarse en la traducción con una construcción negativa con la negación “не”, lo que conlleva unos cambios en el orden de las palabras. Por ejemplo: Сказав він з не зовсім зрозумілою схвильованістю — dijo con una animación algo inexplicable.

- Los sustantivos:

Complementos modificadores expresados por sustantivos con preposiciones. Pueden pasar a sustantivos en un caso indirecto con o sin preposición. O pueden sustituirse por adjetivos.

- Los numerales:

Los numerales suelen transferirse con sus equivalencias.

- Los participio o construcción con participio:

Los participio o construcción con participio pueden transferirse con construcción con participio o oración subordinada relativa. Por ejemplo: “Explicó, aligerada su dicción por la angustia. — Став розповідати мені Карлос Архентіно, який від горя став іще балакучішим.

- Pronombres:

El artículo definido puede transferirse con un pronombre posesivo. Por ejemplo: Він вважав, що його новий твір має починатися з яскравою передмови, такої собі посвяти в рицарі, підписаної людиною, що має високий авторитет і володіє гострим пером. — Admitió que en la

portada de la nueva obra convenía el prólogo vistoso, el espaldarazo firmado por el plumífero de garra, de fuste.